

יום א', ט' בשבט תשס"ז (28 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע טוב ושבוע שמח!

התיישבות יחיד [המשך הסיפור של ר' דוב דוד פלמן] ...

= ... נשמעה הצעה כי האגודה המזריטשית תסתפח למושבה ראש-פינה כדי להגדיל אותה ולהרחיבה, אבל לפי הודעת השליח, ר' לייב רובין היתה פקודת האגודה המזריטשית אליו שיקנה נחלה לחוד כדי לייסד עליה מושבה בשביל חברי האגודה, ושתיקרא בשם שיקבע על-ידה. זאת היתה פקודה שאין לסור ממנה... והשליח הנאמן התחיל משוטט בארץ, בא בדברים עם סרסורים יהודים בירושלים וביפו ובמקומות אחרים, היה מטלטל ברכיבה על חמורים לסייר את הקרקעות המוצעים ולהפגש עם בעליהם הערבים, שאינו שומע את לשונם, וכך היה מסייר ומהסס, מהסס ומסייר ומריץ מכתבים לאגודה, שתשלח לו עוד כספים להוצאות הדרך והעסק. בראשונה התהלך ר' דוב דוד פלמן יחד עם ר' לייב רובין לתור קרקעות, על מנת לקנות לו נחלה יחד עם חבריו ובני עדתו; אבל ההיסוסים הממושכים של ר' לייב הכריחוהו להפרד ממנו ולבקש נחלה לעצמו. עוד בבואו בפעם הראשונה לירושלים, הפקיד שם את צרור כספו בסך 10,000 רובל (בסכום גדול זה היה יכול לקנות מיד את הקרקע שימצא חן בעיניו) בידי דודו, ר' יעקב רויז, ואחרי שנפרד מר' לייב יצא לבדו למסעיו על פני הארץ לתור לו נחלה בה יוכל להתיישב ולישב בשלוחה על התורה ועל העבודה.

ה"בנק" המיוחד שבו הפקיד את כספו לא הנחיל לו אכזבה, אך קשה היה לו למצוא מקום מתאים בכדי להשקיעו בקביעות. אמנם יכול היה להספח אל אחת המושבות הקיימות וללכת בדרך שאחרים הלכו לפניו, אך הוא החליט לסלול לעצמו דרך חדשה ונועזה, ולו ייתקל בקשיים. ביפו, באכסנייתו של ר' חיים גולדברג שהיה בא-כוחו הבלתי-רשמי של היישוב היהודי הקטן שבעיר ובסביבה, הזדמן ר' דוב דוד פלמן עם חלוציה של פתח-תקוה ומייסדיה הראשונים - גוטמן, שטמפפר וסלומון. מפיהם שמע הרבה סיפורים ותיאורים על אודות מצבם של המתיישבים, שעזבו את קנם החדש לאחר קרבנות וסבל רב, בגלל המלריה שהפיצו ביניהם יתושי ביצות הירקון והרבו את חוליהם וחלליהם. מייסדי פתח-תקוה שדלו את ר' דוב דוד שייספח אליהם כדי להזרים דם חדש למושבה ולמען אמצ' את ידי המתיישבים הנאחזים עוד על הקרקע. כן הוצע לו ע"י אחרים להספח לאחת משאר המושבות הקיימות, אולם גם הן לא נמצאו אז במצב מעודד ביותר. מייסדי המושבה ראשון-לציון, שנוסדה זמן מועט לפני עלייתו של ר' דוב דוד, כבר נאלצו לשלוח שליחים לאירופה ולבקש תמיכה למושבתם הצפויה לחורבן נמהר, אם לא יחישו לה עזרה מן החוץ.

אף לאכרי זכרון יעקב, שבימים ההם נודעה בשם "סאמאריין", היתה השעה דחוקה מאד. מ-70 המשפחות שהתיישבו שם, כבר חזרו 20 לרומניה, והנשארים היו מוכרים את כליהם ובגדיהם בפרוטות לשבור את רעבונם. אין להתפלא אפוא אם ר' דוב דוד פלמן לא נספח לאף אחת מהמושבות הקיימות. רגש האחריות כלפי אשתו וילדיו לא נתנו לסחבם ישר לתוך מצוקה בטוחה, לחבורת בני אדם אומללים ומיואשים. אך עם כל הכשלונות שראה בעיניו, לא רפתה החלטתו להתיישב בארץ משאת נפשו, אלא עוד נתחזק רצונו להכחיש בפועל את הדיבות שהבורחים המיואשים מוציאים על הארץ...

[בע"ה פרשייתנו תימשך מחר - "זכרונות ארץ-ישראל"]

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ראשון בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל